Sátoraljaujhely, 1905. Október 5. 110. (4464.) Harmincharmadik évfolyam.

Megjelen minden második napon kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sátoraljaújhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknél minden garmond szó 4 fill., vastagabb betükkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula főszerkesztő. dr. Perenyi József főmunkatárs.

Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 kor negyedévre 3 kor. — Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési dij: Hivatalos hirdetéseknél minden szó után 2 fill. Petit betünél nagyobb, avagy diszbetükkel, vagy kerettel ellátott hirdetések térmérték szerint egy négyszög centim. után 6 fill. — Állandó hirdetéseknél árkedvezmény.

Vértanuk ünnepe.

— okt. 5.

Ne tüzzetek ma fekete lobogót házaitokra. A honfi sziv bánatát, azt a mélységes érzelmet, mely ma minden magyar ember lelkében megujul: nem a gyász szine van hivatva kifejezésre juttatni.

Lengjen ma palotán és kunyhón a trikolor, a magyar érzés külső jelvénye.

Légy üdvözölve ma Arad mezeje! melyet dicsőséges vértanuk drága vére festett pirosra 56 év előtt. Legyen dicsőség és tisztelet halhatatlan emléketeknek ma, mi nemzetünk szentjei, történelmünk legmagasztosabb alakjai! Legyetek áldottak, ti Tizenhármak! akiknek hősi vére nyomán fakadt a mi szabadságunk virága, akik örök dicsősége lesztek az idők végtelenségeig a ti népeteknek.

A bitófa oltárrá lett. Mint hajdan a keresztet, a gyalázat fáját az üdvösség szimbolumává avatta a rajta kicsorgott drága vér, ugy a honszerelem oltárává tette az aradi vársáncban 56 év előtt felállitott bitókat a rajtuk kimult félistenek testi elmulása.

Igen! Testileg elmulhattatok; drága poraitok összevegyültek ez édes hon földének porával: de él szellemetek, drága gyümölcsöt érlelt a véretek hullásától megtermékenyült magyar föld, amely gyümölcs most már eggyé tett minket honszerelemben; s mig a bibliai tiltott fa gyümölcse halált és bajokat hozott az emberiségre, addig a ti véretekből termett gyümölcs üdvöt, szabadságot eredményezett, összeforrasztotta a sziveket, egygyé, egységessé, nagygyá fogja tenni a magyart.

Tüzzünk házainkra nemzeti zászlókat ma!

A nagyok, világra szóló eseményeket teremtő, népeket fölszabaditó hősök emlékezetét a szabadság zászlójának feltüzésével tisztelhetjük meg legméltóbban. Annak a zászlónak a lobogtatásával, mely alatt ők küzdöttek mi értünk, amelyért lelkesültek ők, hogy e hazát necsak megtarthassák, de nagygyá, dicsővé, szabaddá tegyék nekünk.

Borulj le édes magyar testvérem ma, saját templomodban — tartozzál bármely felekezethez — vidd oda te magyar anya gyermekeidet ma a Tizenhármak képe elé. Te magyar férfiu, te erős tölgy, ma roskadj térdedre, kérj Istenedtől áldást e hazára! Te magyar anya! beszélj ma legendába szőtt hőseinkről, beszélj honszerelemről, magyar érzésről; vésd szivébe kisdedednek is a haza iránti hüséget, tanitsd meg nagyobb gyermekeidet arra, mi nekik ez a föld! Mond el nekik: ki volt az a Tizenhárom.

Te magyar anya! ha gyermekeid a te szelid szemeidben ma könyeket látnak csillogni: ezek a könyek jobb tanitómesterei lesznek gyermekeidnek mindennél. Ezt az édesanyai könyet, melyet a magyar honleányi érzés hiv elő szemeidben, semmiféle tudományos magyarázat nem lesz képes soha felülmulni. Te magyar nő, te magyar anya! te oltsd be magzatod szivébe a haza iránti szeretetet, te tőled tanulják meg gyermekeid a mi nagyjainknak megbecsülését.

A férfi erős tölgy. A magyar férfi soha sem sajnálta vérét hazájáért. De a magyar nő mint édes szép virág öleli át azt a tölgyet, ékesiti annak zöld lombját szeretetének szinpompájával. Legyen e virág kelyhe illatozó a hazaszeretettől, ez fogja maradandóvá tenni az utódokban az érzelmek legszentebbjét.

Sok keserü kin, tengernyi megpróbáltatás jutott e nemzetnek osztályrészül a lefolyt 56 év alatt.

Becsületes törekvéseinket félreértették, királyi esküvel szentesitett törvényekben megadott, kivivott jogainkat folyton nyirbálták: alkotmányunkat végveszély fenyegete már nem egyszer, fenyegeti ma is. Ma igazán nehéz szivvel ünnepeljük hőseink dicső halálának évfordulóját, — mert visszatérőben látjuk azokat a szomoru időket, mikor halálos bün volt a magyar ember ajkán annak a kiejtése, hogy ő magyar, hogy ő szereti hazáját.

A nagynevü elődök által alkotott mü, a kiegyezési törvény csak papiroson van meg. A magyar hontalan ön hazájában, gyáva lakáj had ül diadalt legkiválóbbjaink legüdvösebb törekvései feleft.

Tizenhármak! Másnak, jobbnak láttátok ti nemzetetek jövőjét. Biztosra vettétek, hogy drága véretek nyomán igazaihoz vezeti a sors utja, a zsarnokságot, törvényszegést végleg kiküszöböltnek hittétek a magyar nemzet történetéből.

Nem csalódtatok. Igaz, hogy rettentően küzdelmes a ti népetek életutja, de nem lesz e nép hozzátok, elveitek és eszméitekhez soha hütelen.

E nemzetnek, mely hiven halad nyomotokban, nagynak, függetlennek kell lennie.

Legendás hősei Pannóniának! Legyen áldott emlékezetetek, legyen dicsőséges, örökkévaló szent nevetek Pannónia földjén, az idők végtelenségeig! Keljen ki nagy szellemetek ma az anyaföld vagy az ég magasságának

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Asszony a testamentumban.

Irta: W. J.

Az este az a hiób hir terjedt el a városban, hogy Füleki Tar Domokos huszárezredes, a társaság nobilis tagja meghalt. A hirt mindenfelé megható részvéttel beszélték az emberek, mert a huszárezredest mindenütt jó szivéről, humánusságáról és nagy intelligenciájáról ismerték.

Találkoztam aztán Solt Palival, a főhadnagygyal, aki bejáratos volt a háznál, az meg a szokottnál vigabb volt.

— Igaz hát, hogy a vasember meghalt?

— Dehogy is igaz. Készül, de nem tudom, mire megy vele. Előbb meg akar gyógyulni, aztán azt kivánja, hogy én vágjam agyon. Már a lovassági laktanyánál is intézkedett. Bandázs nélkül, a végkimerülésig fog menni a párbaj.

— De a lapok már hozzák a halálozási hirt. Az egyiknél már ki is van szedve az elparentálás.

— Még hasznát veheti. Mert meglehet, hogy Domokos ezredes csakugyan meghal.

— A párbajban?

— Lehet, hogy abban!

— Hát amugy is meghalhat?

— Sőt az valószinübb!

— Nem értem.

— Furcsa.

— Az.

— Bővebb magyarázatokat nem kaphatok?

— Ilyen szárazon az nem megy. Gyere be egy teára, vagy kettőre, öt-husz pezsgőre.

És én bemegyek a snájdig katonával a mulatóba, mert jól tudom, hogy a magyar ember bor mellett tudja magát legjobban kibeszélni.

Leültünk. A főhadnagy rendelt. Meglepett az a szörnyü rendelvény, noha én már jól ismerem a bélelt tárcáját. Mindig kivakkan onnan egy pár százas, de ma igen tulságosan kiduzzasztotta az a sok kékhasu bankó. Utóbb annyi italt rendelt, hogy a megyei vicinális lokomotivja szuszogott volna alatta.

*

— Tehát az ezredes még él?

— Tehát él.

— Ne kivánd drága vitézem, hogy harapófogóval huzzam belőled a szót, igyál és beszélj! Érdekel a dolog.

Felhajtott aztán két teát egymásután és amilyen teli tüdővel csak tudta fujni a füstöt, ugy szivta a cigarettáját.

— Jól van no! Keezdjük. Füleki Tar Domokos ezredes meglehetős krudélis ember. Nem respektál az sem zsentrit, sem pénzt, sem főhadnagyot. De amellett volt gondja rá, hogy olyan aranyszőke asszonyt vegyen feleségül, aki elveszi az ember eszét. Lehet, hogy az enyémet is.

— Ismered az asszonyt, ugy-e?

— Oh igen. Remek asszony, az igaz. Fiatal is.

Persze, persze, elég fiatal. Aztán micsoda asszony!

Sóhajtott rá egy nagyot, ujra leöntött két teát.

— Micsoda asszony! olyan karja van, mint a bársony. Az ibolya szeme pedig a szivemig hat. Ha én is tudnám a verseket ontani, mint a gimnázista, szorgalmasabb munkatársa dehogy is volna a helyi „Hirkürt"-nek.

— Óh meghatóbb a te tiszti bojtod, pajti.

A gimnázistának a szekundái minden illuziót elrontanak, mig a te bogár szemed, a bajuszod is imponál. Az aranyzsinóros mentédről meg szó se essék.

— Hm. Ne dicsérd fel ilyen laikus észrevételekkel a huszártisztet, mert amugy sem értenétek meg, mikor én az urat, a szerelmest adom. A kis tanya, melyet Wexel, a jószivü zsidó bérel, már majd hogy a szép asszonyra ment. De emellett micsoda térden csuszást, micsoda viharos jeleneteket miveltem, az már igazán beválik olyan kisebbszerü canossai utnak.

— És — és?

— És végre! Az asszony hajladozott, amint Dankó Pista muzsikálta a nótában: „Én felém is hajladozott, mosolygott egy . . ." Tudod, ismered a nótát . . .

— Bár ne hajladozott? . . .

— Bár! Mert tudod, most kezdődik az eset izgatóbb része. Most kell meghalnia Füleki Tar Domokosnak.

— Szerelemből?

— Én is ugy vélem!

— Mert igaz, hogy régi asztmája most már egész a nyugdijazásig vitte, sőt a halálig is. Mert ugy akarta, hogy végrendelkezett. És ahogy felosztotta a vagyont, volt benne egy kis humanizmus is.

— Igen — igen. Azt mondta, hogy az asszonyt én reám hagyja, vagy hogy kiméletesen legyen mondva: fiam, légy hü gondozója ez asszonynak.

— Később — sugta egy rohama után — el is veheted. Legyen a tiéd, én ugyis meghalok. Legyen a te feleséged.

— Brávó!

BARNA DEZSŐ — női ruha-kelme különlegességek, — selyem, vászon, szőnyeg és fehérnemü üzlete — Sátoraljaujhely, Főtér, Kellner-féle ház, a főtőzsde szomszédságában.

Lapunk mai száma 4 oldal.

öléből, halljátok meg a ti utódaitok fohászát s vigyétek azt az Örök biró elé: legyen ő igazságot tevő.

Népjog- és szent szabadságnak
Igaz őre, Istene!
Magyar néped imájára
E mai nap tekints le!
Hogy a dicső vértanuknak,
Kik a szabadságért haltak
Hősi halált — szent irgalmad
Adjon égi jutalmat!

Mig áll e hon s él egy magyar:
Szent lesz az ő emlékük;
Fény övezi s a kegyelet
Babérlombja — nagy nevük!
Te pedig adj e hősöknek
Oh nagy Isten! égi helyet
S dicső nevük lelkesitsen
Minket honszerelmünkben!

Tanitó és alkohol.

— okt. 4.

E két szó rövidsége mellett is oly ellentétes fogalom, hogy egymás mellé irása szinte lehetetlennek látszik. S tisztán azért, mert mig az egyik szó a megtestesült életet, a minden jóra oktató, nevelő tanitót jelenti, addig a másik szó alatt az emberi szervezetet tönkretevő, életét megrövidítő s legtöbb betegségnek csiráját képező alkoholt értjük.

S ha már e két szó oly ellentétes fogalom, mely nemcsak hogy egymás mellé nem irható, de egy órában ki sem mondható, ugy nézzük meg közelebbről az egymás mellé irhatás okait.

Tény, hogy oktatni nem azokat kell, akik maguk is eleget tudnak; az ilyeneket eltévelyedés esetén is csak figyelmeztetni szükséges; hanem oktatni szükséges a sötétségben tévelygőket, kevés képzettségüeket s mindenek felett az Isten legkedvesebb ajándékát — az életet — megbecsülni nem tudó embereket.

Nem azért küldötte az ég a nagyokat e földre, mert az emberek igen jók voltak s az igazságot nem azért hirdették rendületlenül a világ lángelméjü emberei, kik az igazságot legtöbben vérükkel is megpecsételték, hogy talán az emberek elég felvilágosodottak s tul jók voltak. Nem. Szükség volt a tanitásra a multban ép ugy, mint ma. Szükség volna most is olyan prófétákra, kik ha életök feláldozásával is megihletnék s megszentelnék az eltévelyedett erkölcstelen, Isten háza helyett koresmát látogató embereket.

De, ha ily prófétáink nincsenek, tétlenül nézzük az alkohol élvezéséből származó bajokat s emberi visszafejlődést? Nem! Ezt tennünk nem szabad. Emberi érzésünk, jó lelkiismeretünk sorompóba szólit minket tanitókat, lelkészeket, mint a nép erkölcsét, értelmét müvelő apostolokat. Mint a hajdani nagy apostolok oktattak türelemmel, szeretettel ugy mi is oktassunk türelemmel, kitartással. Tanitó a katedráról, lelkész a szószékről hirdesse a szesz káros voltát. Legyünk igazán *néptanitók* s a lelkészek a nép apostolai, atyái.

Ez a Krisztustól tanult emberi szeretet, édes hazánknak s a magyar nemzetnek a szeretete, jobb jövőjének előmozditása, a visszafejlődéstől való megóvása s mindenekfelett a tanitói pálya igazi feladatának az a leirása adta kezembe a tollat s tudtam egymás mellé irni: „tanitó és alkohol.“

Nézzük azért, mely eszközök s módok állanak a tanitó rendelkezésére az alkohol elleni küzdelemben.

Első hely az iskola. S tudvalevő dolog, hogy minden iskolában a tanitó mint a gyermekek atyja szerepel. Nemcsak lelkét utánozzák, szokását eltanulják, hanem szavát, tanácsát megfogadják s késő vénségükben is megtartják. Legyen azért a tanitó mértékletes, tette, cselekedete követésre méltó.

De necsak, hogy jó példával járjon elől, mely példa az életben mindig nem lehet növendékei előtt, lássa el őket jó tanácsokkal, melyeket megtartva, magukkal bármerre elvihetnek. Beszéljen azért a tanitó a gyermekeknek a lelkére. Mondja el az alkohollal járó s belőle származó bajokat, nyomoruságokat s anyagi, erkölcsi tönkremeneséket. Olvasson fel elrettenő példákat az életből; szemléltesse a szervezetre való káros hatását képeken. Ha ezt megtesszük, lelkiismeretünk nem vádolhat; kötelességünket teljesitettük s valószinüleg az eredmény sem marad el.

A második hely a társadalom. Gazdakörök, ifjusági egyesületek, olvasókörök, énekkarok s felolvasó estélyek tartásával a népet összébb kell hozni. Ez által a nép elég szórakozást talál. Kedélyesen tölti estéit, jó tanácsokat hall s nem koresmázik. Megjegyzem, hogy a felolvasó estélyeken az alkohol egyoldalusságát kerülve, mely könnyen unottá válhatik, más irányu felolvasásokat is kell tartani. Sőt célszerü szavalatokkal s énekszámokkal változatossá tenni.

Ezenkivül nagy szolgálatot tesz a népnek s hat a szeszes italok fogyasztásának csökkentésére a hitel- s fogyasztási szövetkezetek felállitása. Ezek a népet takarékosságra intik s a szeszes italok mértéktelen élvezetét korlátolják.

Ezek röviden elmondva a mi feladataink. S ezeknek kell megfelelnünk, mert: *néptanitók vagyunk.*

Homoky György.

— Dehogy! Malőr ez, nem brávó.

— Hogy — hogy?

Mert nem ismered az asszonyt! Amig igy, mint barát, éppen ötven ezresbe került, hát mint feleség? . . . Aztán már időseecske is. Nem kell nékem olyan asszony, aki legény koromban is . . . Tudod!

— Sötéten itélsz! igy itélni, ilyen aranyos, de meg ilyen nagy tekintélyü asszonyról nem szabad, még ha annyit ittunk is, mint most.

— Ha-ha-ha! Az ezredesnéről?

— És miért szereted hát azt az asszonyt ugy, hogy éjjeleket nem aludtál, annyit buslakodtál utána?

Nem szólt reá a főhadnagy, de sarkantyujához vert egy pezsgős poharat és láttam rajta, hogy az asszonyt szereti, nagyon szereti.

*

Amidön az ezredes halálos ágyán megiratta végrendeletét, a borosfejü főhadnagynak nagyon eljárhatott a szája, mert az ezredes erősen megtámadta az asszonyt.

— Hogyan a főhadnagy Önt megveti, Önnek nincs mit számitania reá; dehogy is kivánja feleségének! Nem halok még meg asszonyom. Nem tudnék meghalni nyugodtan! Kire hagyjam hát magát?

A jó asszony csak habozott, ere határozott feleletet nem tudott adni. Könnyelmünek tarthatta a főhadnagyot, de ilyen léhának soha.

Asszonyom! Feleljen tehát.

Felelek. Maradjon csak igy, épen a végrendelet.

— Azt akarja mondani, haljak meg nyugodtan. Beszéljen hát, asszonyom!

— Hát ha tudni akarja: igenis azt!

Merészen, szivtelenül mondta ki az asszony, mint amilyen kiméletlen volt a haldokló támadása.

*

Az öreg ezredes félt mostmár a haláltól. De az asztma ha ma halálra is ijeszt, holnap ujra reményt ád az élethez. Mindjárt másnap megcáfolták a halála hirét. Sőt egy hét mulva nagy örömmel ujságolta az egyik ujság, hogy az ezredes már annyira jobban van, hogy Solt Pál huszárfőhadnagygyal kardpárbajt viv a lovassági laktanyában . . .

Nem halt meg az ezredes, én is sietek kijelenteni. Se a párbajban, sem a szerelmében. Sőt annyira jobban van, hogy a végrendeletet is széjjeltépte, mert egészsége helyreálltával, az öröklési jog ujra ő reá szállott vissza,

Előnyös ez reá mindenképpen, de a főhadnagyra is, mert ő most ujra házibarát . . .

——

Az uj negyedév alkalmából lapunkra új előfizetést nyitunk. Felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési dijakkal hátrálékban vannak, hogy az előfizetést megujitani, illetőleg a hátrálékot beküldeni szivesked-jenek, nehogy azt a költséges postai megbizás utján legyünk kénytelenek beszedetni.

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

HIREK.

— **Október 6.** Szabadságharcunk legdicsőbb alakjainak, a tizenhárom vértanunak emlékét ünnepeljük hálás kegyelettel. A vértanuk éltető és termékenyitő szelleme hassa át minden magyar honfi lelkét. A mai szomoru napokban különös szükségünk van a kitartó magyar lélekre. Menjünk el valamennyien a kegyesrendiek templomába október 6-án, a magyarok halottak napján. Imádkozzunk a magyarok Istenéhez s kérjük, erősitsen meg a küzdelemre, adjon kitartó erőt a válságos idők elviselésére. Lebegjen köztünk a tizenhárom megdicsőült vértanu szelleme s tanitson meg türni, küzdeni s ha kell vitézül szembeszállni ezer veszélylyel.

— **A király névnapja** alkalmából tegnap délelőtt városunk minden templomában ünnepélyes isteni tisztelet tartatott. A róm. kath. plébánia templomban a hivatalos istentisztelet d. e. 9 órakor volt, melyet *Katinszky* Géza apát-főesperes celebrált káplánjai segédletével. Az istentiszteleten megjelentek: a vármegyei tisztikar *Dókus* Gyula alispán vezetése alatt, az állami hivatalok tisztviselői közül igen sokan, a helybeli honvédzászlóalj tiszti kara, a „Karolineum“ leánynevelő intézet tantestülete és növendékei, az áll. polgári leányiskola tantestülete s a rk. fiuiskola tanitói kara és az összes növendékek. Mise végével a Szózat hangzott fel az orgonán. — A főgimnáziumi templomban d. e. fél 9 órakor gyült össze az ifjuság ünnepi istentiszteletre, hol az énnekkar befejezésül a Hymnuszt adta elő.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter *Vitályos* György földmives iskolai tanitót a sárospataki áll. tanitóképző intézethez gazdasági szaktanárrá nevezte ki.

— **A polgári leányiskola megnyitása.** A sátoraljaujhelyi polgári leányiskola uj épületét, mint lapunk egyik előző számában közöltük, a f. évi szept. hó 23-án tartott hatósági szemle alkalmával a város főorvosa nem találta kellően száraznak s a tantermek erős és folytonos fütetését rendelte el kiszáritás céljából. — Azóta a tantermeket éjjel-nappal fütik és amint ma értesültünk, az államépitészeti hivatal főnöke is megtekintvén az épületet, kijelentette: hogy az teljesen száraz s rendeltetésének átadható. Még e héten meg lesz a hatóság részéről az ujabb helyszini szemle tartva s kétségtelen, hogy a beköltözési engedély megadása elé többé akadály nem gördül. Figyelmeztetjük tehát ugy a helybeli, mint a vidéki szülőket, hogy nevezett iskolában az előadások hétfőn, október hó 16-án meg fognak kezdődni. Különben ugy értesültünk, hogy a falak nedvességét eddig is csak az okozta, hogy azok a szemlét megelőző napon lettek festve s a festés nem volt még kellően kiszáradva.

— **Szoborleleplezés.** Jótékonysága által magának érc- és márványnál maradandóbb emléket emelt gróf Andrássy Dénesné. — A kegyelet azonban külsőleg is maradandóvá akarja tenni a nemes *Franciska* grófnő emlékezetét s Rozsnyón szép szobrot emelt a jótékonyság angyalának. A szobor leleplezése nagyobb ünnepélyesség keretében e hó 29-én d. e. 11 órakor lesz. Az ünnepélyen *Andrássy* Dénes gróf is megjelenik s valószinü hogy ez alkalomra vármegyénkből is sokan rándulnak át. A rendező bizottság a vendégek elszállásolásáról gondoskodni fog.

— **Eljegyzés.** *Kovács* Dezső, az „Anker“ biztositó-társaság főügynöke folyó hó 3-án jegyet váltott Sátoraljaujhelyben *Székely* Rózsikával, *Singer* Izrael nyugalmazott igazgató-tanitó és hittanár leányával, dr. *Székely* Albert nővérével.

— **Lelkészi kinevezés.** A munkácsi gk. egyházmegye püspöke *Csurgovics* György lelkészt sámogyi plebánossá nevezte ki.

— **Október 6-ika a kegyesrendieknél.** A kegyesrendi főgimnázium tanári kara és ifjusága hálás kegyelettel ünnepli ez idén is az aradi vértanuk emlékezetét. Az iskolai ünnepélyt gyász-istentisztelet előzi meg fé 9 órakor a kegyesrendiek templomában. A gyászmise után az ifjusági önképző kör a II. osztály termében gyászünnepélyt tart, amelyen az emlékbeszédet *Malártsik* Lajos önképző köri elnök mondja, alkalmi költemények szavalnak: *Brösztl* Gábor VIII. o. t., *Székely* Lajos VII. o. t. és *Fábián* Béla VII. o. tanulók. Az ifjusági énekkar alkalmi énekszámokkal müködik közre. Az ünnepélyre külön meghivókat nem küldenek szét. Az ifjuság és tanügy barátait szivesen látja a főgimnázium igazgatósága.

— **Templom-felszentelés.** A bodzásujfalui uj ev. ref. templomot f. hó 22-én fogják az ottani s a közel vidéki hivek jelenlétében ünnepélyesen felavatni. Az ünnepi beszédet *Hubay* Bertalan nemrég kinevezett bodzásujlaki ev. ref. lelkész fogja tartani. A templom-felszentelési ünnepén városunkból is számosan részt vesznek.

— **Kiesett a vonatból.** Folyó hó 3-án a Kassáról délután 5 órakor induló személyvonat utasai közül a garbóczbogdányi megállóhely közelében lévő vasuti hid mellett egy öreg ember kiesett a robogó vonatból. A szerencsétlenséget akkor senki sem vette észre és igy történt meg, hogy a kiesett utas, akiről később megállapitották, hogy egy nagyszalánczi 75 éves bodnármester, — sulyos sérülésével magára hagyva ott maradt mindaddig, amig az este Sátoraljaujhelyből Kassa felé induló személyvonat a helyszinére nem érkezett. A vonat megállott és az összetört öreg embert fölvették és Kassára szállitották, ahol a kassai mentő-egyesület részéről már hordágygyal várták a pályaudvaron. A szerencsétlenül járt öreg utast, aki jobb oldalbordáit betörte, a közkórházba szállitották.

Must-,

BOR- ÉS SZESZMÉRŐK

kaphatók: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyáru üzletében (Drogéria.)

Sátoraljaujhely, Főtér.

— **Szanatórium bizottságok.** Lapunk mult számában emlitettük, hogy az ország több helyén szervezik a szanatóriumi bizottságokat. Legutóbb Orsován Ritter Károlyné, Rákospalotán Wágner Manóné, Ujvidéken Piukovich Ferencné, Léván Bathy László prépost, Frommer I. főorvos és dr. Kalossy Kálmánné, Kolozsvárott Szvacsina Gézáné, Győrön gróf Laszberg Rezsőné, Baján Hegedüs Aladárné alakitották meg a József kir. Szanatórium Egyesület hölgybizottságát. Ugy értesülünk, hogy a József kir. herceg Szanatórium Egyesület taggyüjtése városunkban és vármegyénkben folyamatban van. A szegénysorsu tüdőbetegek ügye a gyöngédlelkü női kezekben van és bizonynyal nincs rossz kézben az ügy, melyért a magyar urasszonyok buzgólkodnak. Nem tudjuk elég melegséggel kérni városunk társadalmát, hogy az országos akcióból ne maradjon ki és segitsük mi is egy-egy tégláját azon intézménynek összehordására, ahol az emberek életének megmentéséről van szó,

— **Megfojtott földbirtokos.** Lapunk mult számában megirtuk, hogy *Ragályi* Lajos mező-csáthi lakos 85 éves aggastyánt *Nagy* Pál és *Molnár* Pál m.-csáthi lakosok meggyilkolták és kirabolták. A nagy szenzációt keltett rablógyilkossági ügyben, a hatóság a nyomozást erélyesen folytatja s mint értesülünk a rablógyilkosok már beismerésben vannak. Az előzetes nyomozat mielőbb megejtetik, ugy, hogy a tetteseket rövid időn belől átszállitják a miskolczi kir. ügyészség fogházába.

— **Eltoloncolás.** *Hanesz* Sándor szocialista vezért az eperjesi rendőrség a hatóság iránti tiszteletlenség miatt 15 napi elzárásra, 100 korona pénzbüntetésre s illetőségi helyére való eltoloncolásra itélte. Az izgága ur sátoraljaujhelyi illetőségü levén, a hüvösről való kikerülése után városunkat fogja szerencséltetni.

— **Az iparfelügyelők uj beosztása.** A kereskedelmi miniszter ujabban ugy intézkedett, hogy az iparfelügyeleti és kazánvizsgálati szolgálat decentralizációját határozta el, minek következtében az ipari főfelügyelői teendőknek ketté osztása mellett az iparfelügyelői kerületek folyó évi november hó 1-jével uj beosztást fognak nyerni.

— **Megszökött katona.** *Imró* József, a helybeli honvédzászlóalj 9-ik századánál tényleges szolgálatban álló honvéd folyó hó 4-én a laktanyából engedély nélkül távozott s azóta viszsza nem tért. A parancsnokság intézkedett, hogy a szökevény katonát elfogják. Hogy a szabadság után vágyó honvéd merre vette utját, — nem tudják.

— **Szomoru statisztika.** A Tuberkulózis cimü lap legutóbbi számában statisztikai kimutatás keretében tünteti fel a legrémesebben pusztitó betegségek egyike, a tüdővész által szedett áldozatok számát. A kimutatás szerint hazánkban a legutóbb lefolyt évről összeállitott hivatalos kimutatás szerint 65,724 egyén halt meg tüdővészben. Budapesten csak egy hónap alatt, 1905. jul. havában 313 embert, egész Magyarországon ugyancsak julius havában 6742 embert pusztitott el. Vármegyénk aránylag még igen kedvező helyet foglal el e szomoru statisztikában, mert itt egy hónap alatt *csak* 77-en haltak meg. A szomszédos Borsod vármegyében 72, Hevesben 143, Szabolcsban 117 áldozatot követelt a tuberkulózis. Abaujtorna, legközelebbi szomszédunk mindössze 48 emberélettel áldozott.

— **Utvonal átvétel.** A Szerencs község főutcáján végig vonuló állami utat, mely amint köztudomásu, apró kockakövekből álló, külföldi mintára készült burkolattal van ellátva s e tekintetben vármegyénk területén páratlanul áll, e napokban vizsgálja felül és veszi át az erre hivatott hatósági küldöttség. Az átvétel végett *Hönsch* Dezső a kir. államépitészeti hivatal főnöke és *Szunyoghy* Dezső müszaki tanácsosok Szerencsre utaztak.

— **A 100-as bizottság ülése.** A vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi julius hó 8-án tartott közgyülésében hozott határozatával kiküldött százas bizottság ülését f. évi október hó 7-én d. e. 10 órakor a vármegyeháza nagytermében fogja megtartani.

— **Hirtelen halál.** *Havrilla* János, a Behyna-cég boltiszolgája folyó hó 3-án a Barátszeren járva, hirtelen összeesett és rövid idő mulva kiszenvedett. Az erőteljes ember, aki nején kivül három gyermeket hagyott hátra, szivszélhüdés következtében hunyt el. A szerencsétlen véget ért bolti szolgát lakására vitték és folyó hó 4-én temették el.

— **A sátoraljaujhelyi izr. leányegyesület** f. hó 7-én d. u. 2 órakor gyülést tart, melynek tárgya egy novemberben megtartandó táncmulatság megbeszélése lesz.

— **Vállalkozók figyelmébe.** A Zemplénvármegye sátoraljaujhelyi „Erzsébet“ közkórház élelmezési és fogyasztási szükségletének fedezésére a következő 1906-ik évre pályázatot hirdet a kórház igazgatósága. A pályázat részletes feltételei lapunk mai számának hirdetési rovatában vannak közzé téve.

— **A fegyvergyakorlatok alól való felmentés.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a fegyvergyakorlatok alól való felmentések, illetve a gyakorlatok elhalasztása dolgában. A rendelet a közigazgatási ügymenet egyszerüsitésével okolja meg a következő rendelkező részeit: 1. ha valamely nem tényleges állományu hadseregbeli egyén a véderőről szóló 1889. évi VI. t. c. végrehajtása tárgyában kibocsátott utasitás hadseregi II. része 38. §-ának 5. pontjában felsorolt okok alapján a törvény szenrint őt kötelező fegyvergyakorlat alól magát felmenteni, vagy a fegyvergyakorlatát valamely későbbi időpontra áttétetni kéri, ugy a most idézett szakasz értelmében a járási tisztviselő által kellőleg igazolandó kérvénye, a fenthivatkozott utasitás hadseregi III. része **6.** §-ának 2. pontja értelmében, mindenkor a járási tisztviselő utján a döntésre illetékes hadkiegészitési kerületi parancsnoksághoz juttatandó el; 2. ha valamely polgári államhivatalnál, vagy megyei hatóságnál (intézetnél,) valamint a m. kir. osztrák cs. kir. vagy bosznia-hercegovinai államvasutaknál alkalmazott nem tényleges állományu hadseregbeli egyénnek a fegyvergyakorlat alól hivatalból való felmentése, vagy annak elhalasztása különös és előre nem látott körülmények következtében megokoltnak mutatkozik, ugy az illető törvényhatóság, állami hivatal, vagy az illető vasutak igazgatósága által teendő e részbeli megkeresése ne közvetlenül hozzám, hanem mindannyiszor közvetlenül a határozathozatalra illetékes területi had- (hadtest) parancsnoksághoz intézendő. Amennyiben pedig az ily megkeresésre nézve a területi had- (hadtest) parancsnokság által elutasitandó határozat hozatott volna, a 2. alatt emlitett hatóságok, feltéve, hogy a fegyvergyakorlat alól leendő felmentést vagy annak elhalasztását megokoló rendkivüli körülmények csakugyan fenforognak, vagy a honvédelmi miniszter utján, vagy pedig a felettes miniszterium közvetitésével egyenesen a hadügyminiszterhez felebbezéssel élhetnek.

— **Ajánlati tárgyalás kenyér és zab szállitásra.** A Sátoraljaujhelyben állomásozó honvédzászlóalj részére 1906-ik évben szükségeltető 76,650 adag kenyér és 138 q zab szállitására vonatkozólag folyó hó 30-án d. e. 10 órakor Miskolczon az ezred kezelőtiszti irodájában ajánlati tárgyalás fog tartatni. Részletes feltételek megtudhatók a helybeli honvédségi kezelőtiszti irodában.

— **Milyen időnk lesz?** A Meteor irja: Október eleje esős jellegünek igérkezik s csak második negyede és középtáján tul még néhány nappal, vagy pedig igen kedvező esetben, vagyis, ha a számitott kitörések a Napon nagyobb mérvüek lesznek egész 24-ig elég derült, melegebb napokat kaphatunk, amelyek még olyannyira is fokozódhatnak, hogy rászolgálhat a vénasszonyok nyara elnevezésére is s igy a szüretelésre kedvező napok kerülhetnek. Október havának vége azonban hüvös és nedvesnek igérkezik.

— **Rosz cselédek kiutasitása.** Az ugynevezett rosz cselédek, akik az ujhelyi cseléd-állománynak mintegy 90 százalékát teszik, sok bajt és kellemetlenséget okoznak házi-asszonyainknak. A legtöbb helyen csak kényszerüségből tartják őket, mert jobbat, hüségesebbet munkásabbat amugy sem kaphatnak. Ezek közül a rosz cselédek közül került most egy nehány ismét a rendőrség kezébe, a hol a legszigorubban bántak el velök. Legtöbbje csavargásért, erkölcstelen magaviseletéért üli büntetését. A kik nem helybeli illetőségüek azokat még el is toloncolják. A rendőrhatóságnak ez a szigoru eljárása intő például szolgálhatna a többi erkölcsökben nagyon is hiányos konyhaihölgynek.

— **Rendőri hirek.** *Lopás. Róth* Márton helybeli cipészmester sátrából két bodrogszerdahelyi vásári tolvaj-asszony egy pár női cipőt lopott. Mire elfogták őket, a cipő már nem volt nálok.

IRODALOM.

„Az Amatőr.“ Évfordulóját ünnepli az e hó elsején megjelent számában „Az Amatőr“. A müvészi fényképezésnek e kitünően szerkesztett, finom izlésü és pazar kiállitásu folyóirata bámulatos fejlődésről számol be a rövid esztendő alatt. Azokra a megérdemelt sikerekre tehát, melyekre ugy idehaza, mint a külföldön is hivatkozhatik, — büszkék lehetnek a magyar amatőr fényképezők. „Az Amatőr“-nek legujabb programmpontja, melyet évfordulóján ir zászlajára; „a magyar amatőrök országos szövetsége.“ Ennek hivatása az ország összes amatőreinek egy szövetségben való egyesitése melyet autonom vidéki fiókszövetségeknek alapitásával, vándor kiállitásoknak rendezésével, nyilvános előadásokkal és számos kényelmi eszköz bevezetésével, valamint amatőrfényképezők érdekeinek hathatósabb támogatásával vél elérhetőnek. E szövetség részletes tervezetét a jövő számban helyezi kilátásba „Az Amatőr.“ Mi a magunk részéről évfordulójának és eddigi programmja sikeres beváltásának alkalmából melegen üdvözöljük e lap lelkes és kitartó szerkesztőjét és sok sikert kivánunk neki a jövőben is.

„A németke.“ E cimet Mikszáth Kálmánnak egy remek elbeszélése viseli, melynek éppen most szomoru aktuálitása is van: tárgya abból az időből való, mikor Tisza Kálmán kormányzása alatt rendeletet bocsátottak ki a német nyelv tanulására és a véderő-vita javában dühöngött a főváros utcáin. — E nem rég mult izgalmas idők emlékét eleveniti fel Mikszáth e hires novellája, melyet öt mással egyetemben most tesz közzé a „Magyar Könyvtár“ legujabb sorozatának 429. és 430. száma. Ugyancsak Mikszáth neve ékeskedik a sorozat másik két számán, mely a „Kisértet Lublón“ cimü gyönyörü kis regényt tartalmazza, a szerző jegyzeteivel és forrásának ismertetésével együtt. A „Magyar Könyvtár“ az uj évfolyamban is az eddigi programm nyomán fog haladni, most is Radó Antal avatott szerkesztése mellett, ki megalapitása óta vezeti. — A „M. K.“ egy-egy száma 30 fillér; az összes eddig megjelent számok jegyzéke minden könyvkereskedésben kapható, vagy a kiadócégnél: Budapest, Andrássy-ut 21.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szőlőbirtokosaink figyelmébe.** A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület által rendezendő és közbejött akadályok miatt már több izben elhalasztott szőlőmivelő (kapáló és gyomláló) gépek- és eszközök bemutatása f. évi október hó 11-én, kedvezőtlen idő esetén pedig október hó 14-én d. e. 9 órakor *Evva* Ödön feketehegyi alsó szőlőjében fog megtartatni, mely alkalomból reggel 8½ órakor a vármegyeháza előtt magán fogatok lesznek az érdeklődők rendelkezésére bocsátva. Felhivjuk szőlőbirtokosainkat, hogy ezen alkalmat el ne mulasszák és birtoktársaikat mennél nagyobb számban való megjelenésre buzditsák.

NYILT TÉR.*)

Köszönetnyilvánitás.

Abból az alkalomból, hogy „Központi kávéház“-amat átadtam, melyben 7 és fél éven át legjobb igyekezettel törekedtem az i. t. közönség kivánalmainak megfelelni, elmulaszthatatlan kedves kötelességemnek tartom, hogy azért a mindenkor szives pártfogásért és élénk érdeklődésért, melyben kávéházam az i. t. közönség részéről részesült: őszinte és hálás szivvel köszönetet ne mondjak. Fogadják tehát i. t. vendégeim, barátaim és ismerőseim pártfogásukért soha el nem évülő hálás köszönetem kifejezését.

Mindnyájukra Isten áldását kérve maradtam

hálás tisztelettel:
Breiner Herman,
a „Központi kávéház“ volt tulajdonosa.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a *Szerk.*

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

„Vencel“. Mit vétettünk mi Önnek, hogy dalával sanyargat? Mi is sirtunk az Ön nótáján. Hagyja abba!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Éhlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó

a Korona- és Fő-utcza sarkán ujonnan épült lakházamban

egy modern bolthelyiség

a hozzátartozó lakhelyiséggel együtt.

Bővebb felvilágositás nálam szerezhető.

Dr. Roboz Bernát
Sátoraljaujhely.

Kiadó lakás.

A Nagyujutczában 3 szoba, előszoba, konyha, kamara és egyéb mellék helyiségekből álló lakás, az utcára néző 2 szobával bármikor bérbe vehető özv. **Hlavathy Elekné** házában.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Jó ízű füstölt kolbász.

Tessék

kisérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. cz. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir	1 K. 76 fill.
1 „ sótalan szalonna, zsirnak való	1 K. 60 fill.
1 „ „ „ „ „ bőr nélkül	1 K. 68 fill.
1 „ sós szalonna	1 K. 76 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben	1 K. 80 fill.
1 „ hát szalonna	1 K. 84 fill.
1 „ I. rendü pörkölt paprikás szalonna	1 K. 88 fill.
1 „ füstölt kolbász főzni való	2 K. — fill.
1 „ „ „ azonnal ehető	2 K. 20 fill.
1 „ páczolt sonka hátsó	1 K. 52 fill.
1 „ „ „ első	1 K. 44 fill.
1 „ Füstölt oldalas, karmanádlé stb	1 K. 44 fill.

Csomagolás ingyen. — Zsirnak edények 5 kilós 1·10, 10 kilós 1·80., — 25 kilós 3·20.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Friss olvasztott szalonna zsir.

Finom füstölt husnemü.

Özv. V. Krüzselyi Bálintné sárospataki hét holdas szőlejének ez évi

termése eladó.

Érdeklődők értekezhetnek **Veres Ferencz** tanárral Sárospatakon.

Ház eladás.

A gimnasiumtól 100 lépésre álló néhai Cseley Antal-féle 4 szoba s a mellékhelyiségekkel biró ház, a hozzátartozó kerttel együtt jutányos árban eladó.

Felvilágositást ad:

Görgey Gyula,
kir. jbiró Sátoraljaujhely.

Pályázati hirdetmény

Zemplen vármegye sátoraljaujhelyi „Erzsébet“ közkórházi szükséglet fedezésére.

10 méterm. zöldség (petrezselyem 5 mm. sárgarépa 5 méterm.)
10 méterm. vöröshagyma,
1 méterm. fokhagyma és
10000 darab (fej) káposzta szállitására pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy a fentnevezett termékekből mintát, az egységárak megnevezésével az „Erzsébet“ közkórház gondnoki irodájába küldjék be. — Pályázati kérvények **folyó évi október hó 18-ig** beadhatók, később érkezett ajánlatok el nem fogadtatnak.

Sátoraljaujhely, 1905. október hó 3-án.

Chudovszky dr.,
kórházi igazgató főorvos.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur„ fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden szinben.

Mindenkor kaphatók
BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Pályázati hirdetmény.

Zemplénvármegyei sátoraljaujhelyi „ERZSÉBET“ közkórház élelmezési és fogyasztási szükségleteinek 1906. évre kiterjedő biztositására pályázatot hirdetek.

1. Teljes tej naponkinti átlag 100 liter	(36000)	liter
2. Kenyér á 500 gr. (buza és rozs) átlag 220 db.	(82000)	db.
3. Zsemle á 80 gr. naponkinti átlag 65 db.	(23000)	„
4. Marhahus	10000	klg.
5. Disznó (borjuhus)	6000	„
6. Árpakása	360	„
7. Buzadara	360	„
8. Bab (paszuly)	1200	„
9. Borsó	1200	„
10. Lencse	1200	„
11. Zsir	1500	„
12. Szalona	150	„
13. Liszt 0. 6. hengermalmi	5000	„
14. Szén (poroszkőszén)	5000	méterm.
15. Tüzifa tölgy és bükk	150	öl
16. Szappan	10	méterm.
17. Gépolaj	200	klg.
18. Gépolaj (hengerolaj)	50	„
19. Tea	3	„
20. Fűszerek 2000 korona értékben		
21. Hegyi asztali bor 15 hectoliter.		

Pályázni lehet akár egyes czikkekre, akár e czikkek tetszés szerinti csoportjára a kilogramm s vonatkozólag liter, métermázsa, darabszám szerinti egységárak pontos feltüntetésével s **minták** beküldésével.

Minták és a zárt ajánlatok lepecsételt boritékban a Zemplén vármegyei „Erzsébet“ közkórház igazgatósága czimére **folyó évi október hó 18-ik napjának délelötti 11 óráig** ezen közkórház gondnoki irodájában (Csalogány-utcza „Erzsébet“ közkórház) nyujtandók be, ott nyilvánosan és bizottságilag fognak felbontatni.

Későn érkezett pályázatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlási összeg 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirokban a sátoraljaujhelyi „Erzsébet“ közkórház gondnoki irodájában kell letétbe helyezni.

A vállalkozó köteles leend a kiirt átlag mennyiségnél a szükséghez képest az ajánlott egységárban többet is szállitani.

A kórházi bizottság az ajánlatok közül szabadon választhat, esetleg az egyes czikkekre uj pályázatot is kiirhat.

Sátoraljaujhely, 1905. október hó 3-án.

Chudovszky dr.,
kórházi igazgató főorvos.

5 koronát és még többet kereshetnek naponkint!

Házi kötő-gépeken dolgozó társaság.

Mindkét nembeli egyének kerestetnek gépeinken való kötésre. Egész évre való egyszerü és gyors munka. Elöismeretek nem szükségesek. Tőlünk való távolság semmit sem tesz és mi a munkát eladjuk.

Whittick Thos. H. és Társa.
Prága, Petersplatz 7, 1—177.

Eladó ház.

A nagyujutczai 130/c össz. számu tulajdonomat képező ház

eladó.

Sátoraljaujhely, 1905. okt. 2.

Kovaliczky Elek dr.,
kir. közjegyző.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH ED
Budapest, Váczi-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók
őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Sátoralja-Ujhely nyomatott a „Zemplén“ könyvnyomtató intézetében.